

Op het slappe koord: evenwicht bewaren tussen normaal en gestoord

Inleiding

Bij het **1e SWP Hersencongres** in 2010, 'Hersens, Hechting en Hulpverlening', was stress een leidend thema. Het **2e SWP Hersencongres** in 2012, 'Hersens in voor- en tegenspoed', ging diep in op de gevolgen van vroege (chronische) stress door 'early life events' voor kind en levensloop. Het **3e SWP Hersencongres** in 2013, 'Bodemloos', zoomde indringend in op de samenhang tussen hersens, hechting en omgeving. Deze eerste drie SWP Hersencongressen vormden vooral inleidingen op deelaspecten van hersengroei, hersenontwikkeling en gedrag. Het **4e SWP Hersencongres** ging over het belang van netwerkvorming in het brein en de invloed van de samenhang tussen factoren als genetische aanleg, executieve functies, stress en gedrag op de ontwikkeling van dat brein. Het **5e SWP Hersencongres** ging dieper in op die netwerkvorming en legde daarbij een link tussen identiteit, hersenen en stoornissen.

In 2018 organiseren wij alweer de 6e editie van het Hersencongres. Een congres over interactie tussen ervaring en omgeving, evolutionaire ontwikkeling van hersenen, informatieverwerking, vorming van identiteit, rol van cultuur, verstoring van evenwicht en gedrag.

Plenaire inleidingen van gerenommeerde wetenschappers over het verband tussen hersens en hulpverlening. Met accent op de actuele neurowetenschappelijke stand van zaken en thema's als evolutie en hersenontwikkeling, hersenfuncties, identiteit, verstoorde informatieverwerking, afwijkend gedrag en de rol van cultuur

Gedrag is een belangrijke maatstaf voor onze psychische gezondheid. Bij psychiatrische stoornissen loopt dat gedrag uitdrukkelijk uit de pas. Niet zelden zijn aanlegfactoren daarvan de oorzaak. Er zijn echter ook stoornissen waaraan verstoring van het evenwicht tussen binnen en buiten ten grondslag ligt. Vaak is er dan in iemands ontwikkeling of situatie iets mis gegaan. Bijvoorbeeld als gevolg van abnormale omstandigheden.

Hersenen kunnen worden gezien als een machtig en ingewikkeld stelsel van circuits. De ingewikkeldheid zit niet in de circuits zelf maar in de complexe wijze waarop al die circuits in een voortdurende uitwisseling van informatie onderling verbonden zijn. Wie het beste in staat is om informatie over zijn directe omgeving te verbinden met de ervaring die hij eerder opdeed, houdt zich in zijn directe leefomgeving het beste staande. Ervaring vormt daarbij de basis van onze identiteit.

Gedurende de evolutie zijn onze hersenen op een wijze ontwikkeld die het mogelijk maakt informatie over wat er om ons heen gebeurt voortdurend en met met hoge snelheid te verwerken. Hersenen die ons ook in staat stellen op toekomstige ontwikkelingen te anticiperen. Het is voor de praktijk van groot belang te begrijpen dat aan veel problematisch gedrag verstoring van het evenwicht tussen interne en externe informatieverwerking ten grondslag ligt. Dat inzicht zou wel eens de basis kunnen zijn van de ontwikkeling van nieuwe en zelfs andere manieren om de problemen van onze cliënten het hoofd te bieden.

Doelgroep

Het congres is bedoeld voor hulpverleners en therapeuten in jeugd- en volwassenenzorg en hun praktijkleiders/gedragsdeskundigen, verpleegkundigen, SVP-ers, managers kinderopvang, (GZ-, kinder-, jeugd- en eerstelijns-) psychologen, pedagogen, consultatiebureau-artsen, GGZ-artsen, psychiaters, onderwijskundigen, beleidsmakers op gemeentelijk, provinciaal en landelijk niveau en koepelorganisaties.

Programma

Hieronder een nieuw programma voor alweer de 6e editie van het SWP Hersencongres. Heeft u ideeën of suggesties voor het programma? Neemt u dan gerust contact met ons op via [het feedback formulier](#).

9.00 uur Registratie en ontvangst

U ontvangt van ons een naambadge en een congresstas met congresmateriaal. De koffie staat voor u klaar!

10.00 uur Opening van het congres door de dagvoorzitter

Kort overzicht van de rode draad in de SWP-hersencongressen en van het belang van netwerken in het brein.

Prof.dr. Frits Boer, emeritus hoogleraar kinder- en jeugdpsychiatrie, AMC

10.30 uur Door de bril van Darwin

Dr. Michel Hofman, Senior wetenschapper Evolutionaire neurobiologie

Overleven, aanpassen en de ontwikkeling van de menselijke hersenen.

- Evolutie en de ontwikkeling van de menselijke hersenen
- Rol van nature (genen) en nurture (cultuur)
- Informatieverwerking en cognitie

- Veroudering en neurodegeneratie

11.10 uur Koffie- en theepauze

In de foyer staan koffie en thee met iets lekkers voor u klaar.

11.40 uur Het 'Zelf' in actie

Dr. Niels van Miltenburg, universitair docent wijsbegeerte Universiteit Utrecht. Proefschrift (cum laude) 'Freedom and Action'. Publiceerde over vrije wil, kennis, handelen en neurowetenschap. Eerdere lezingen in Amsterdam, Keulen, Parijs en Oxford.

Het Zelf achter handeling, perceptie en denken

- Ben ik mijn brein?
- Ben ik mijn brein de baas?
- Aanleg, ervaring, relevante omgeving en vorming van het Zelf
- De functie van het Zelf en Zelfverwerking
- Verstoring en stoornis

12.20 uur Er zit geen mannetje in je hoofd

Dr. Martijn van den Heuvel, Hersenonderzoeker, Dutch Connectome Lab, Department of Complex Trait Genetics, Center for Neurogenomics and Cognitive Research, VU Neuroscience Amsterdam, University Amsterdam. Winnaar van Hersenstichting Trofee voor de Wetenschap (2013), MQ Fellowship award (2015) en NWO Vidi Grant (2016)

Hersencircuits, feedback- en feedforward processen en voortdurende informatieverwerking.

- Van concreet naar abstract en terug
- Waarnemen en putten uit de interne database (autobiografisch geheugen)
- Tussen verleden, heden en toekomst: de rol van Cortical Midline Structures
- Tussen rust en actie
- Verstoring/stoornis?

13.00 uur Lunch and recharge of cerebral batteries

In de foyer krijgt u vanaf buffet een gevarieerde lunch geserveerd.

14.00 uur Emotie, het kompas van ons gedrag

Dr. Tonny Mulder, Neurowetenschapper en Senior docent psychobiologie, Universiteit van Amsterdam. Trainer HBO-docenten en voorlichter over effectieve therapie op grond van breininzicht

Emotie geeft betekenis aan onze werkelijkheid.

- Emotie geeft betekenis aan ons gedrag
- De schakelingen in ons 'emotionele' brein
- Het lezen van onze omgeving en de rol van aangeboren en aangeleerde emoties
- Wat nou als het kompas stuk is!

14.40 uur Het zelf kijkt door een culturele bril

Prof. Marc Slors, Hoogleraar filosofie van cognitie en taal, Radboud Universiteit Nijmegen

Elke cultuur heeft een 'eigen taal' om de relevante omgeving en gepast gedrag vast te leggen.

- Cultuur en leefomgeving
- Theorieën van cultuurontwikkeling
- Verankering van cultuur in het brein
- (Culturele) gewoontes en ervaringen moeilijk veranderbaar
- Botsing tussen verschillende culturen: het vraagstuk van de onderlinge aanpassing

15.20 uur Koffie- en theepauze

Koffie en thee met wat lekkers staan voor u klaar

15.50 uur Informatieverwerking bij angst- en dwangstoornissen, een illustratie

Dr. Elske Salemink, Onderzoeker, Faculteit Maatschappij en Gedragwetenschappen, programmagroep Ontwikkelingspsychologie, Universiteit van Amsterdam

Verstoorde informatieverwerking, overdreven zelf-focus, vreemde kijk op de wereld, verstoorde aanpassing.

- Verstoorde informatieverwerking, aandachtsvertekening, interpretatiebias
- Ontregeling balans emotie en controle
- Angststoornissen en dwangstoornissen
- Innovatie in het hertrainen van de verstoorde informatieverwerking

16.30 uur Epiloog door de dagvoorzitter en aansluitend een afdronk